

Vážení a milí čtenáři,

zářijové, byť ne kulaté výročí narození Antonína Dvořáka (8. 9. 1841) mne inspirovalo k zamyšlení, které ve mně vyvolal (kolikátý už?) poslech jeho proslulé symfonie „Z Nového světa“, jež se zrodila v přímé souvislosti s Dvořákovým působením na postu ředitele Americké národní konzervatoře hudby v New Yorku v letech 1892-1895.

Proslulý český skladatel s invencí sobě vlastní vyjadřuje obdiv nad – v 19. století nastartovaným – energickým, mnohavrstevným, prudkým a dravým, lze říci až velkolepým rozvojem amerického národa. To na jedné straně. Na straně druhé se dá – při pozorném souznění se skladatelovým dílem – vycítit i stesk po vzdáleném domově.

„Americký zázrak“, jehož počátky spadají do druhé poloviny 19. století, s sebou nesl ovšem i celou řadu stinných stránek. Snad nejtemnější kapitolu tohoto období představuje skutečná genocida původního indiánského obyvatelstva, proti němuž byla vedena i brutální bakteriologická válka! Ta není zdaleka vynálezem 20. století, jak se namnoze mylně soudí. (Indiáni byli totiž záměrně infikováni černými neštovicemi, proti kterým si jejich těla nedokázala vytvořit protilátky, a to například prodejem pokrývek, pod nimiž předtím nakažení touto tehdy i pro Evropu strašlivou chorobou leželi, a tak během několika desetiletí vymřelo tímto způsobem několik celých kmenů.) Ohlas těchto událostí najdeme ve sbírce Karla Jaromíra Erbena (1811-1870) „Na hrobech indiánských“. Mimochodem oba tyto význační představitelé české kultury 19. století, skladatel Dvořák a básník, folklorista a archivář Erben, neměli společně pouze to, že navštívili Spojené státy americké, vždyť Antonín Dvořák se nechal i čtyřmi básněmi jednoho z nejznámějších Erbenových děl – Kytice, inspirovat, a napsal čtveřici symfonických básní stejných názvů (Vodník, Polednice, Zlatý kolovrat a Holoubek).

Obraťme však svoji pozornost ještě někam jinam, dalo by si říci s trochou nadsázky do „spodního patra“ kulturního dění, které se v námi sledovaném století také zhusta zaobíralo „Novým světem“ neboli Amerikou. Specifickým fenoménem byla tzv. „kramářská“ nebo také „jarmareční“ píseň jako projev lidového zpravodajství. Po dlouhá léta ji jak hudební (kramářské písně se zpívaly na obecně známé lidové nápěvy), tak i literární věda (která dokonce považovala kramářskou píseň za něco, co by se dalo srovnat se současným bulvárem) odsouvaly až někam na samý okraj kulturního dění. K její rehabilitaci přispěli až např. badatelé jako Bedřich Václavěk, Bohuslav Beneš či Josef V. Scheybal, abychom jmenovali alespoň některé, ale také význačný a mnohostranný spisovatel Karel Čapek.

A tak ve stejné době, kdy Dvořák psal proslulou symfonii, lidová tvořivost Ameriku s ironickým nadhledem popisovala poněkud jinak. Ostatně přesvědčte se sami. Úvodní sloka jedné z písní začíná slovy: „Poslyšte, lidičky, směšné spisování/jak se mají páni Amerikáni./V samé regraci žijou štvěráci,/neb jim z nebe padá, co hrdlo ráčí.“ A další pokračuje ve stejném duchu: „Místo obilí na poli roste/buchty, koláče pro lákavé hosté./Na plotech fíky, mandle/v studních uvařené nudle./Tak blahý život nikde nenajdem/jako když do Ameriky půjdem...“

A konečně závěrečná strofa, která je po mém soudu v současnosti více než aktuální a není potřeba k ní cokoli dodávat: „Milí krajané zanechme chuti/v zámořské kraje se stěhovati/kdo však chce být Amerikánem/staniž se mu po vůli – Amen.“

Krásný začátek nové koncertní sezony přeje

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Magická Lise de la Salle
- 12 · Pianistka Olga Kern

UDÁLOSTI

- 16 · Prague Proms po deváté a zase úspěšně

FESTIVALY, KONCERTY

- 20 · Conventus Moraviae
- 21 · Forfest 2013
- 23 · Hudební festival Znojmo
- 25 · Musica Orbis

HORIZONT

- 30 · Slavní jazzoví instrumentalisté IX. Kytara

DIVADLO – OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 32 · Verdi v Liberci vzdoruje nepřízni osudu
- 33 · Tanec Praha 2013

ZAHRAŇIČÍ

- 38 · Rameauova Platée v Norimberku
- 38 · Rienzi v Římě

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery V IX. Aby se vědělo – David Szendiuch
- 44 · Čeští pěvci v zahraničí I IX. Otakar Mařák
- 48 · Nad orchestrálními partiturami Zdeňka Fibicha IX. Symfonie č. 2 Es dur, op. 38
- 50 · Portréty velkých klavíristů 20. století III IX. Samson François – Jáma a kyvadlo
- 52 · Z historie muzikálu I IX. Krize muzikálu aneb hledání nových inspiračních zdrojů
- 54 · Historie české kvartetní školy III IX. Talichovo kvarteto a Kocianovo kvarteto

KNIHY A NOTOVINY

- 56 · Jerzy Morawski: Teorie hudby ve středověku

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Obrázky z historie loutny I IX. Dvě obskurní kapitoly z historie loutny aneb loutny s otazníky

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky na CD
- 62 · Recenze CD

hlasu. Magdalena Kožená slavila oprávněný triumf, který byl výjimečný.

Andrea Marconi se představil také jako varhaník, a to na unikátní, renovovaný starý nástroj v kostele Povýšení sv. Kříže v Doubravníku. Měl možnost varhany z roku 1760, které renovoval varhanář Dalibor Michek, zasvětit velkým sólovým koncertem. „*Výjimečnost varhan je především v tom, že se všechny jejich části dochovaly v původním stavu a všechny rejstříky jsou původní, jak je jejich autor, Jan Výmola z Ptení, postavil, stejně tak je původní i mechanicky ovládaná traktura. V současné době jsou tyto varhany jedny z nejlepších ve střední Evropě,*“ tvrdí historik Jiří Sehnal. Že mají varhany krásný a plný zvuk, přestože jsou malé, mají jen dva manuály a pedál a celkem jen 18 rejstříků, se mohli posluchači přesvědčit v rámci jejich premiéry 13. 6. Andrea Marconi zvolil k prezentaci italské varhanní mistry 17. a 18. století. *Girolamo Frescobaldi: Toccata IV „per l' Elevazione“, Bernardo Storace: Ballo della Battaglia, Alessandro Scarlatti: Toccata in A major, Bernardo Pasquini: Variazioni Capricciose a zejména Domenico Scarlatti: Sonata in D major, K 287, a Sonata in C major, K 159,* prověřily nástroj v plném zvuku a lesku, schopného technických fines a bravury. Závěrečný koncert festivalu se konal 29. 6. v sále bývalého Lutéranského gymnázia ve Velkém Meziříčí. Na večer vystoupil soubor **Collegium 1704** pod vedením svého zakladatele a uměleckého vedoucího, dramaturga letošního festivalu **Václava Lukse**. Spolupracovala sólistka a sopranistka **Martina Janková**, která působí ve Švýcarsku. Zvolili k prezentaci *Concerto grosso, op. 6 č. 1 D dur Arcangela Corelliho, od Antonia Vivaldiho kantátu Vengo a voi, luci adorace, RV 628, a Sinfonii in G, RV 149,* a na závěr *Gloria Georga Friedricha Händela*. Orchester působil velmi plasticky, s propracovaným a kompaktním zvukem, zpěvačka oslňovala především lehkostí hlasu a koloratur, které jsou její doménou, zatímco výrazově působila poněkud nesměle. Přesto nadchla publikum zejména líbezností a energií.

Festival měl mnoho dalších zajímavých momentů, kdy se představila publiku jako mnohostranná a výsostná hudebnice **Anna Fusek** se svou **Capellou Anna** na koncertě v Boskovicích a Jaroměřicích nad Rokytnou s programem Italský Bach. V Mikulově a v Boskovicích se realizoval zajímavý projekt, na kterém **Collegium Marianum** a **Buchty a loutky** spolu provedly operu *Franceska Cavalliho Calisto*. Nebylo v silách jednoho posluchače, aby absolvoval všechny akce, ani by to nebylo možné z hlediska kapacity sálů, neboť prostory na zámcích, chrámech či jiných historických budovách jsou na naše poměry malé. Leč v tom je jejich výjimečnost a exkluzivita a tím také zvyšují atraktivitu míst a obcí, které festival pořádají. •

Andrea Marconi si rovněž zahrál na unikátní renovované varhany v kostele Povýšení sv. Kříže v Doubravníku.

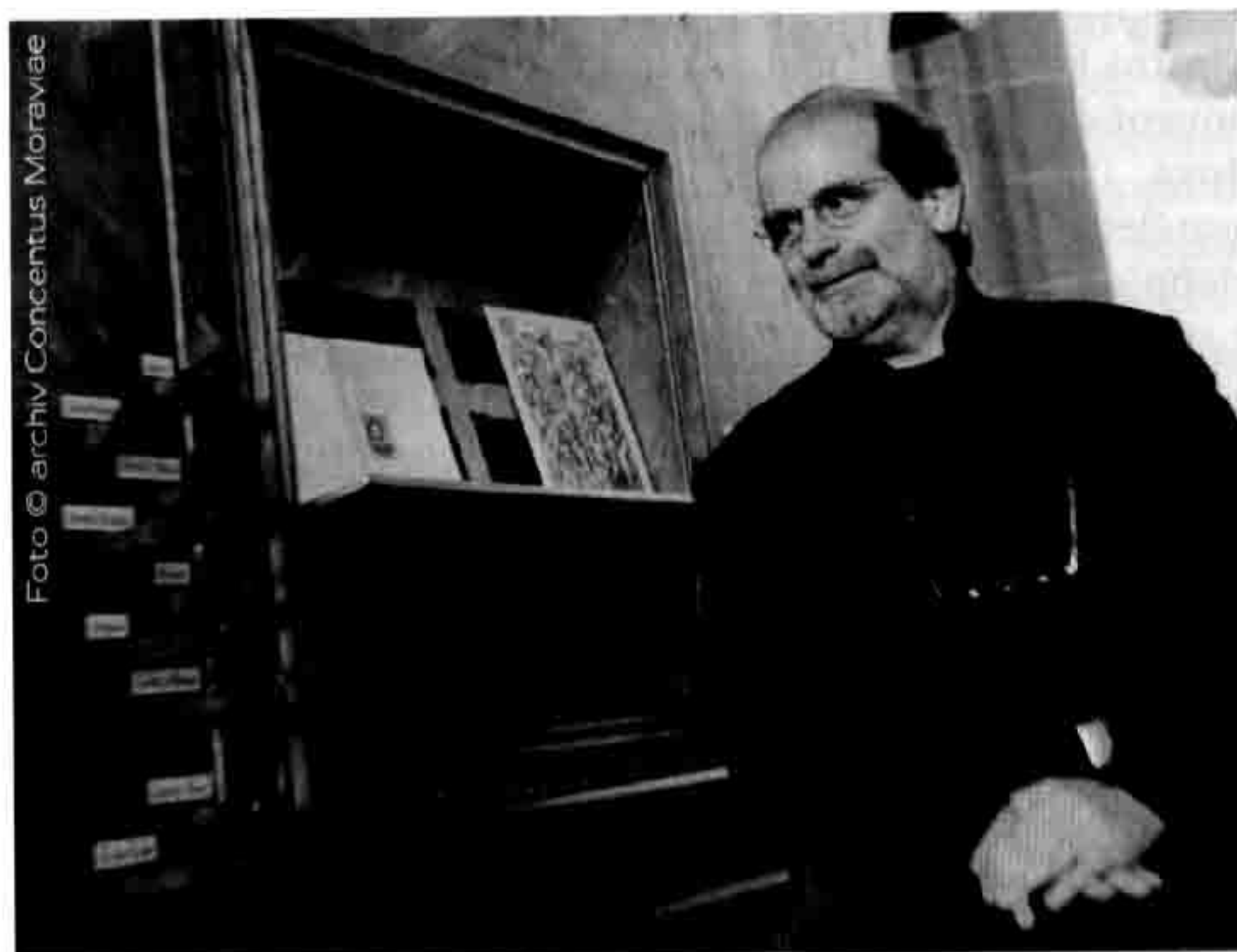

Foto © archiv Concentus Moraviae

FORFEST 2013

HUDEBNÍ SOUČASNOST A NADČASOVÁ SPIRITUALITA

Olomouc, katedrála sv. Václava; Kroměříž, Arcibiskupský zámek, chrám sv. Jana Křtitele, Muzeum Kroměřížska

ÚVODEM

Jan Grossmann

Jak to dnes vypadá v kultuře a umění po tupém škrtnání posledních let? Ekonomické floskule různých chemických ministrů financí zdůvodňující neodůvodnitelné činy družinářských ministryň kultury nám asi zůstanou dlouho v paměti. Poznamenaly i Forfest, festival současného hudebního a výtvarného umění s duchovním zaměřením.

Jako člena mezinárodní festivalové asociace European Conference of Promoters of New Music ho (téměř výhradně v morální rovině) podporuje řada významných národních, regionálních a církevních institucí – mj. Český rozhlas, Česká komise pro UNESCO, ministerstvo kultury, Arcibiskupství Olomouc, Zlínský kraj... Osobní záštitu nad ním převzala primátorka Kroměříže Mgr. Daniela Hebnarová, která v uvítacím ceremoniálu nešetřila slovy chvály na tuto ojedinělou akci.

Přesto musely být výrazně omezeny finančně náročnější živé koncerty a nahrazeny častějšími poslechovými koncerty z nahrávek významných děl současnosti. Mezi nimi byl zcela ojedinělým projektem dvouvečerní poslech zvukově mystických Janových pašijí Sofie Gubajduliny nebo smyčcových kvartetů Davida Matthewse.

Z živých koncertů nemohu nevyzdvihnout strhující provedení všech klavírních sonát Luboše Fišera (viz článek), cellový recitál Štěpána Filípka se slovenským klavíristou Ondrejem Olosem, excelentního italského cellistu Nicolu Baroniho se slovenskou pianistkou Elenou Letňanovou ve skladbách pro hypercello, klavír, elektroniku Massimiliana Messieriho, Nicolase Zourabichviliho, Klementa Slavického či koncertní (a pohybovou) kreaci japonské sopranistky Nao Higano ve spolupráci s klavíristkou Zuzanou Biščákovou (SR) a mladičkým klarinetistou Martinem Adámkem.

Liturgickým protipólem festivalu bylo uvedení výběru z *Proprii* k církevním svátkům od Františka G. Emmerta během čtyř podvečerních bohoslužeb v Kroměříži.

Forfest a jeho třídní kolokvium (o něm viz str. 22) uvítal vedle interpretů také vzácné hosty – ze zahraničí např. skladatele Davida Matthewse (Velká Británie), Maxe Sterna (Izrael), Massimiliana Messieriho (San Marino), Vladimíra Bokese (SR) nebo muzikologa Laurence Sherra (USA).

FORFEST ZAHÁJIL HUDBOU PETRA EBENA

Jan Vrkoč

Skladatel *Petr Eben* je znám jako autor řady oblíbených skladeb pro sólové varhany, často na biblické nebo náboženské motivy – např. Nedělní hudba, Laudes, Biblické tance, Job. Avšak celovečerní kompozice *Labyrinth světa a ráj srdce* na motivy alegorického příběhu J. A. Komenského není z této řady, je totiž psána pro varhany a recitátora. Osudy kompozice jsou neobyčejné. Po mnoho let Petr Eben tuto skladbu nezapisoval do not,

Izraelský skladatel Max Stern uvedl na festivalu svou novou Symfonii č. 2 pro komorní orchestr.

hrál ji jen z paměti jako cyklus improvizací na různá témata. Snad skladba mohla tehdy provokovat komunistické funkcionáře, snad by byla taková partitura bývala pro tehdejší schvalovací úředníky nepřijatelná. Partitura tedy po léta neexistovala. Teprve po „sametové revoluci“ Petr Eben notový zápis pořídil, a skladba tak byla zachráněna i pro naše časy.

Letos zazněla na koncertě v olomoucké katedrále (25. 6.) v provedení **Karla Hínera** na varhany a s recitací herce **Vítězslava Marčička**. Karel Hiner nás přesvědčil, že jistě patří mezi naše špičkové varhaníky. Interpretace byla technicky precizní, promyšlená, zvláště oceňuji nápaditou registraci. Občas se olomoucké varhany rozezněly až neslychanými barvami, často jsme byli překvapeni, jaké zvukové možnosti nástroj nabízí. Krásné provedení vynikající hudby, nadčasové texty – to vše zanechá v našich srdcích nadlouho vzpomínku na tento výjimečný večer.

ZÁZRAČNÉ MLÁDÍ NA FORFESTU

Jan Grossmann

Zvláštním článkem bych se rád zmínil o třech koncertech, které spojoval jeden společný, a z hlediska posluchačů mimořádně atraktivní aspekt. Řeč je o koncertě s kompletním provedením klavírních sonát **Luboše Fišera** (22. 6.), recitálu japonské sopranistky **Nao Higano** (3. 7.) a o vystoupení violisty a skladatele **Ondřeje Štochla** (4. 7.). Koncerty se uskutečnily podvkrát ve Sněmovním sále kroměřížského Arcibiskupského zámku a ten poslední v chrámu sv. Jana Křtitele v Kroměříži. Co měly společného? Interpretací spoluúčast těch nejmladších, v posledním případě dokonce dítěte, kteří svým starším partnerům určitě jen nesekundovali.

Na provedení Fišerových sonát se spolu s profesorkou kroměřížské Konzervatoře P. J. Vejvanovského **Martinou Mergentálovou** (vynikající provedení *Sonát č. 1, 7, 8*, z nichž jen č. 1 provedla z not) spolupodílel teprve student Pražské konzervatoře, ale rovněž úspěšný učitel klavíru a skladby na ZUŠ **Jan Stojánek**. Ten zvedl posluchače i přítomné kritiky ze židle technicky precizním, snad až efektním a vysoce muzikálním provedením *Sonát č. 3, 4, 5 a 6*. Také on zahrál pouze Sonátu č. 4 z not, ostatní z paměti.

Se sopranistkou **N. Higano** z Japonska, po absolvování doktorského studia na VŠMU žijící v Kroměříži a vyučující na zdejší Konzervatoři P. J. Vejvanovského, spolupracovala úžasně citlivě a technicky bezproblémově mladá slovenská pianistka a profesorka bratislavské konzervatoře **Zuzana Biščáková**. Třetím „do party“ byl student 3. ročníku bratislavské konzervatoře, klarinetista **Martin Adámek**. Nejsa klarinetista, dovoluji si tvrdit, že tento chlapec splňuje už dnes nároky na studenty, ne-li absolventy hudebních akademií. Nejpřesvědčivěji to dokázal v naprosto suverénním a technicky jedinečném provedení známé *Sequenze IXa* pro sólový klarinet **Luciana Beria** – se všemi jejími technickými finesami, vtípem a ne zrovna jednoduchou tektonikou.

Třetí v mém výčtu byla teprve 12letá houslistka **Tereza Horáková** z Prahy. Housle studuje u skladatele a violisty **Ondřeje Štochla**, v průběhu jehož recitálu excelovala v *Sonátě Natalis* pro sólové housle **Petera Grahama**. Technicky i výrazově nelehkou skladbu, obtížnou i z hlediska formové výstavby, zvládla suverénně s výrazem „co je na tom?“ a trůfám si tvrdit ke spokojenosti Bohem obdařeného autora.

Doporučuji si jména **Jan Stojánek**, **Martin Adámek**, **Tereza Horáková** dobře zapamatovat. Ještě o nich uslyšíme. Doufám, že o Janu Stojánkovi také jako o skladateli...

KOLOKVIUM DUCHOVNÍ PROUDY V SOUČASNÉM UMĚNÍ

Vojtěch Mojžíš

V rámci 24. ročníku **Forfestu** proběhlo v Kroměříži od 24. do 26. 6. kolokvium **Duchovní proudy v současném umění**. Letošním tématem bylo globální ohrožení umění jako kulturního fenoménu. Zazněly příspěvky od domácích i zahraničních účastníků.

David Matthews z Velké Británie zamýšlel se nad způsobem uchopení duchovních námětů významnými tvůrčími osobnostmi evropské hudby. **Laurence Sherr** z Kansaské státní univerzity přednesl příspěvek zaměřený na hudbu reflektující hrůzy holocaustu. **Max Stern** představil videosnímek, zachycující studiové natáčení jeho vlastní orchestrální kompozice, melodramu spojujícího inspirace duchovní a přírodní. PhDr. **Elena Letňanská** referovala o duchovních aspektech tvorby slovenského skladatele **Juraje Beneše**. Doc. **Vladislav Grešlík** analyzoval ideovou orientaci tvorby slovenského sochaře **Jaroslava Drotára**. Postavením umění v současné české společnosti se zabýval referát s názvem „What we need art for“ Prof. **Ivo Medka** z Brna. Slovenský skladatel Prof. **Vladimír Bokes**, chairman celého kolokvia, ve svém příspěvku představil vlastní kompozici *Odchody*, cyklus šesti písní pro bas a komorní orchestr. PhDr. **Vojtěch Mojžíš** a PhDr. **Olga Mojžíšová**, PhD, věnovali svůj příspěvek historii a současnosti uměleckého spolkového života. Zmínili se jak o počátcích hudebních spolků v Praze ve druhé polovině 19. století, tak i o této činnosti v průběhu dramatického 20. století. Konkrétní pohled nabídli na dějiny Sdružení pro soudobou hudbu **Přítomnost**. Doc. PaedDr. **Helena Stehlíková Babyrádová**, výtvarnice a historička umění z Brna, referovala o své tvorbě, která využívá hmatovou zkušenost. Skladatel a hudební teoretik **Massimiliano Messieri** ze San Marina poukázal na další možnosti vyspělých počítačových programů v oblasti kompoziční tvorby. Svůj příspěvek nazval „Chaos, když se stroj stává Božím partnerem“. PhDr. **Matěj Kratochvíl**, šéfredaktor časopisu *His Voice*, hovořil o současné roli hudebního umění v převážně pragmaticky orientované společnosti. ■

HUDEBNÍ FESTIVAL ZNOJMO

Znojmo, Loucký klášter, kostel sv. Mikuláše, kostel sv. Michala

ZUZANA LAPČÍKOVÁ A THE KING'S SINGERS

Rafael Brom

Redakce festivalového tiskového Zpravodaje, jehož torkou je tisková mluvčí slavností **Jana Příkazská**, vybídla k návštěvě rovných deset ze sedmnácti dnů na jedním až čtyřmi programy denně. Nicméně velkolepý prvotního záměru recenzenta, obtíženého mnoha dalšími bídami rozličných akcí, vyústila v tvrdou realitu dvou hlavních koncertů. Jak tristní vzhledem k následujícím Neboť i letošní devátý ročník dnes již renomovaného festivalu v přemyslovském sídle velkomoravského umění postavil svou dramaturgii na třech pilířích – ražené a koneckonců úspěšné operní stagioně, osobně **Pavlny Senicové** a popularitě našeho skutečně houslového virtuosa **Pavla Šporcla**, který stále zřeteljuje domácí hudební pódia. Čtvrtým pilířem je po **genius loci** města Znojma včetně sponzorů, **Klubu festivalu** – o víně, které bylo přítomno v každém dni, **jemuž** v místě každý rozumí a jehož vážnost potvrdil cíální programy s názvem **Sommeliérské minimum** skou odbornou záštitou jim byl vedle šéfredaktora **Wine & Degustation Michala Šetky** i **František Koudelou** nemluvě. Za pozornost stojí rovněž fakt, že celkem tiskovým gramů bylo připraveno jako speciální premiéry pro **Velkolepá** idea operní stagiony se letos promítla do **Claudia Monteverdiho** a odpovědní muži festivalu – **Ludvík** a **valašský dirigent, dramaturg a umělecký ředitel** **Roman Válek** – se vynasnažili, aby se odkaz **genia** promítl do programu každého účinkujícího. netušili, jak náročný požadavek „naložili“ na bedra **z nichž** někteří ve svém repertoáru klasiku **nechová** **Cimbálová** muzika **Antonína Stehlíka**, **countryový** **akomág** **Václav Koubek**, široce populární **Vojtěch Dyk** **Band** a konečně skvělá zářivá **Zuzana Lapčíková**. **Její** na zahradě monumentálního a kulturně historického santního **Louckého kláštera**, který se udál v pátek skutečnou událostí, která se nekoná každý den. **Zuzana Lapčíková** s **instrumentálním kvartetem**, **řili Ondrej Krajňák** (klávesy), **Josef Fečo** (kontrabas) **Praha** (saxofony) a **Kamil Slezák** (perkuse), **spustili** modernizaci moravského folkloru v **prokomponová** **teverdiho** slavnými **madrigaly**. Jejich tématem **by** v mnoha podobách – **nešťastná, vášnivá či láska až** **Perfektně** sešrané **instrumentální kvarteto**, **jež** **obohat** **strumentální fáze koncertu** **skvělými virtuózními soub** **cimbálové ekvilibristiky samotné Zuzany Lapčíkové**, **zelo zpěv** s **procitěním**, které **převyšovalo muzikant** **fesionalitu doprovodného ansámblu**. **Neboť obdařil** **takovým prožitím emočního arzenálu pěvecké výpo** **by sami**, **jeden každý z nich**, **byli barvou magicky on** **hlasu legendární zpěvačky**, **jejíž vystoupení je pravý** **rým mystériem hudby**, **z něhož vystupujete čistí, zba** **a plní nadějí v to dobro lásky**, **o kterém čarodějná div** **Nebylo-li by přerušování hudebního toku vystoupení** **Ludvíka s vinařským mistrem Františkem Koudelou**, **nak uváděli program** **a poté popularizovali festival** **včetně řízené degustace představovaných vín** **poslu** **koncertu**, **zažili** **bychom nepochybně pravé delfské m**

Hudební současnost a nadčasová spiritualita na Forfestu

Doc. Jan Grossmann – Hudební rozhledy 2013

Jak to dnes vypadá v kultuře a umění po tupém škrtnutí posledních let? Ekonomické floskule různých chemických ministrů financí zdůvodňující neodůvodnitelné činy družinářských ministryň kultury nám asi zůstanou dlouho v paměti. Poznamenaly i Forfest, festival současného hudebního a výtvarného umění s duchovním zaměřením.

Jako člena mezinárodní festivalové asociace European Conference of Promoters of New Music ho (téměř výhradně v morální rovině) podporuje řada významných národních, regionálních a církevních institucí - mj. Český rozhlas, Česká komise pro UNESCO, Ministerstvo kultury, Arcibiskupství Olomouc, Zlínský kraj... Osobní záštitu nad ním převzala primátorka Kroměříže Mgr. Daniela Hebnarová, která v uvítacím ceremoniálu nešetřila slovy chvály na tuto ojedinělou akci.

Přesto musely být výrazně omezeny finančně náročnější živé koncerty a nahrazeny častějšími poslechovémi koncerty z nahrávek významných děl současnosti. Mezi nimi byl zcela ojedinělým projektem dvouvečerní poslech zvukově mystických Janových pašijí Sofie Gubajduliny nebo smyčcových kvartetů Davida Matthewse.

Z živých koncertů nemohu nevyzdvihnout strhující provedení všech klavírních sonát Luboše Fišera (viz článek), cellový recitál Štěpána Filípka se slovenským klavíristou Ondřejem Olosem, excelentního italského cellistu Nicolu Baroniho se slovenskou pianistkou Elenou Letňanovou ve skladbách pro hypercello, klavír, elektroniku Massimiliana Messieriho, Nicolase Zourabichviliho, Klementa Slavického či koncertní (a pohybovou) kreaci japonské sopránistky Nao Higano ve spolupráci s klavíristkou Zuzanou Biščákovou (SR) a mladičkým klarinetistou Martinem Adámkem.

Liturgickým protipólem festivalu bylo uvedení výběru z Proprií k církevním svátkům od Františka G. Emmerta během čtyř podvečerních bohoslužeb v Kroměříži.

Forfest a jeho třídní kolokvium (o něm viz na jiném místě) uvítal vedle interpretů také vzácné hosty - ze zahraničí např. skladatele Davida Matthewse (V. Británie), Maxe Sterna (Izrael), Massimiliana Messieriho (San Marino), Vladimíra Bokese (SR) nebo muzikologa Laurence Sherra (USA).